

Naalakkersuisut siulittaasuat

Landsstyreformanden

Landstingsmedlem Asii Chemnitz Narup
c/o Landstingets Bureau
Her

25.02.2008
J.nr. 02.14

Postboks 1015
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 50 00
Fax +299 32 50 02
govsec@gh.gl
www.nanoq.gl

Spørgsmål til Landsstyret om selvforskyldte sygdomme

Jeg skal hermed besvare nedenstående spørgsmål til Landsstyret, som er stillet i henhold til § 36, stk. 1, i Landstingets Forretningsorden. Spørgsmålene er modtaget den 14. februar 2008.

Spørgsmål:

1. Hvilke sygdomme er selvforskyldte sygdomme?
 - a) er det sygdomme opstået på grund af rygning, for eksempel kræftsygdomme relateret til rygning eller andre lungesygdomme forårsaget af rygning?
 - b) Er det skader opstået ved trafikulykker (hvor en person for eksempel brækker et ben, eller får andre alvorlige skader)?
 - c) Sportsskader (brækkede ben ved skiløb, fodboldskader)?
 - d) Er det de sygdomme forårsaget af mangeårigt umådeholdent alkoholmisbrug?
 - e) Seksuelt overførte sygdomme?

Svar:

Indledningsvis skal jeg oplyse, at hensigten med de udtalelser, jeg er fremkommet med, er at skabe en offentlig debat om nogle påtrængende sundhedspolitiske spørgsmål, som berører den enkelte borger og hele samfundet.

Det er mit mål, at skabe forståelse for, at vi ikke kan fortsætte en udvikling, hvor det i for høj grad er samfundet, som forventes at løse alle problemer, der opstår for borgerne.

Det er velkendt, at livsstilssygdomme udgør et stigende problem i moderne samfund. Det gælder også her i landet. Manglende ansvar hos os alle for egen sundhed er her en væsentlig årsag til, at en række sygdomme bliver en belastning for den enkelte og for hele samfundet.

Det er også min opfattelse, at f.eks. det store antal provokerede aborter, bunder i manglende ansvarsfølelse for sig selv hos de unge. Samtidig er det dog åbenbart, at vi ofte må erkende, at de sociale forhold er sådan, at det kan være vanskeligt for de unge at se udvej for at påtage sig et ansvar for at blive forældre, når dette sker på et ikke planlagt tidspunkt i de unges liv.

Det må være målet, at vi skaber en større ansvarsfølelse, således at vi alle individuelt selv tager større ansvar for egen sundhed. I en række tilfælde drejer det sig også om, at påtage sig et ansvar for de mennesker, som vi er tættest på. Dette kan f.eks. dreje sig om, at vi ikke udsætter vore nærmeste for passiv rygning, og når vi taler om aborter, at den mandlige part påtager sig et medansvar for situationen.

Unge forældre, som vælger at få børn, påtager sig i dag en vigtig opgave, som stiller personlige og økonomiske krav til de pågældende mange år frem i tiden. Det står i skarp kontrast til, at unge, som vælger at få en eller flere aborter reelt og på samfundets bekostning kan fralægge sig ansvaret.

Jeg er klar over, at sådanne diskussioner, berører mange følelsesmæssige aspekter, og der er ingen lette løsninger, vi kan gribe til.

Vi ser imidlertid stigende ønsker og krav fra befolkningen om at samfundet tilbyder nye og ofte meget dyre behandlinger til sygdomsramte. Med en sådan udvikling, finder jeg det nødvendigt, at vi som politikere er parat til at debattere og foreslå løsninger, som ikke altid følger traditionelle måder at indrette samfundets ydelser på.

En debat om, hvordan vi kan påvirke den enkeltes ansvarsfølelse for eget liv og sundhed, kan måske ikke her og nu give svar på, hvilke løsninger, der er de rigtige at vælge. Jeg håber dog, at en debat alligevel kan bidrage til at ændre kursen på udviklingen i livsstilssygdomme og f.eks. provokerede aborter, da den enkelte selv kan gøre en indsats på disse områder.

Hvorvidt dette bør ske ved indførelse af f.eks. en form for betaling fra den enkelte for forskellige ydelser fra sundhedsvæsenet, må vi undersøge og debattere grundigt, inden vi tager konkret stilling hertil.

Ovenfor stilles spørgsmålet om, hvilke sygdomme, der er selvforskyldte, og der stilles spørgsmål om forskellige konkrete sygdomme m.m. Jeg finder det imidlertid ikke muligt at svare på sådanne konkrete spørgsmål, da der er behov for en mere principiell debat om, hvordan vi kan få vendt udviklingen i retning af, at den enkeltes ansvar for egen sundhedstilstand kan påvirkes i positiv retning.

Spørgsmål:

2. Hvilke uddybende forklaringer har du vedrørende dine overvejelser om at lade personer med selvforskyldte sygdomme betale for deres behandling?

Svar:

Jeg skal henvise til mit svar på det første spørgsmål

Spørgsmål:

3. Hvor stor skal patienternes egenbetaling være og hvorledes skal den beregnes?

Svar:

Som anført i svaret til det første spørgsmål, finder jeg behov for en mere principiell debat om, hvordan vi kan få vendt udviklingen i retning af, at den enkeltes ansvar for egen sundhedstilstand kan påvirkes i positiv retning.

Det er derfor ikke muligt at give svar på det stillede spørgsmål, inden en sådan debat har fundet sted, og der tillige er skabt forståelse i befolkningen for, at vi må ændre på nogle ordninger.

Når en sådan debat har fundet sted, kan der blive stillet mere konkrete forslag, som der også skal analyseres nærmere på, inden der er grundlag for at træffe konkrete beslutninger.

Med venlig hilsen

Hans Enoksen